

BA-669

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

March/April - 2014

संस्कृत : पेपर - ४०१

(शिशुपालवध सर्ग - १, २)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१. भाषांतर करो. (गभे ते चार)

१४

- (१) चयस्त्विषामित्यवधारितं पुरा ततः शरीरीति विभाविताकृतिम् ।
विभुर्विभक्तावयवं पुमानिति क्रमादमुं नारद इत्यबोधि सः ॥१-३॥
- (२) निदाघधामानभिवाधिदीधिति मुदा विकासं मुनिमभ्युपेयुषी ।
विलोचने बिभ्रदधिश्रितश्रिणी स पुण्डरीकाक्ष इति स्फुटोऽभवत् ॥१-२४ ॥
- (३) उदासितारं निगृहीतमानसैर्गृहीतमध्यात्मदृशा कथञ्चन ।
बर्हिर्विकारं प्रकृतेः पृथग्विदुः पुरातनं त्वां पुरुष पुराविदः ॥१-३३॥
- (४) परेतभर्तुर्महिषोऽमुना धनुर्विधातुमुत्खातविषाणमण्डलः ।
हृतेऽपि भारे महत्स्त्रपाभरादुवाह दुखेन भृशानतं शिरः ॥१-५७ ॥
- (५) भवद्गिरामवसरप्रदानाय वचांसि नः ।
पूर्वरङ्गः प्रसंगाय नाटकीयस्य कस्तुनः ॥२-८॥
- (६) आत्मोदयः परज्यानिर्द्वयं नीतिरितीयती ।
तदूरीकृत्य कृतिभिर्वाचस्पत्यं प्रतायते ॥२-३० ॥
- (७) चतुर्थोपायसाध्ये तु रिपौ सान्त्वमपक्रिया ।
स्वेद्यमापज्वरं प्राज्ञः कोऽम्भसा परिषिञ्चति ॥२-५४ ॥
- (८) चिरादपि बलात्कारो बलिनः सिद्धयेऽरिषु ।
छन्दानुवृत्ति दुःसाध्याः सुहृदो विमनीकृताः ॥२-१०५॥

२. गभे ते चार ससंदर्भ सभज्ञवो.

१४

- (१) ग्रहीतुमार्यान्परिचर्यया मुहुर्महानुभावा हि नितान्तमर्थिनः ।
- (२) शरीरभाजां भवदीयदर्शनं व्यनक्ति कालत्रितयेऽपि योग्यताम् ।
- (३) ऋते रवेः क्षालयितुं क्षमेत कः क्षपातमस्काण्डमलीमसं नमः ।
- (४) शुभेतराचारविपक्त्रिमापदो विपादनीया हि सतामसाधवः ।
- (५) महीयांसः प्रकृत्या मितभाषिणः ।
- (६) पादाहतं यदुत्थाय मूर्धानमधिरोहति ।
- (७) सर्वः स्वार्थं समीहते ।
- (८) नो भाति राजनीतिरपस्पशा ।

३. 'शिशुपालवध'ना साहित्यस्वयंप विशेषे चर्चा करो.

१४

अथवा

३. शिशुपालवधनी भूणकथावस्तु ज्ञावावी तेमां कविचे करेला इरइरो ज्ञावावो.

१४

४. विवेचनात्मक नोंध लपो. (गभे ते जे)

१४

- (१) माघे सन्ति त्रयोगुणाः ।
- (२) नारद वार्शन
- (३) शिशुपालवधनुं शीर्षक
- (४) उद्धवनुं वक्तव्य

५. जे के त्रण वाक्यमां ज्ञवाव आपो. (गभे ते छ)

१४

- (१) विवेचकोचे कविने 'घण्टामाघ'नी उपाधि शाधी आपी ?
- (२) माघना समयनी पूर्व अने उत्तर सीमारेभा ज्ञावावो.
- (३) माघना संगीतना ज्ञान विशेषे ज्ञावावो.
- (४) शिशुपालना पूर्वावतार विशेषे ज्ञावावो.
- (५) नारदजुचे व्यक्त करेल भगवान श्रीकृष्णनो भडिभा वार्शवो.
- (६) श्रीकृष्ण सामे शुं द्विधाउिभी थर्ध ? द्विधामांथी मुक्त थवा श्रीकृष्णे शुं कर्तुं ?
- (७) सैहिकेयः सभज्ञवो.

- (૮) બલરામ શ્રીકૃષ્ણને શું સલાહ આપે છે ?
- (૯) માઘના શબ્દબંડોળ માટે કઈ ઊક્તિ પ્રચલિત છે ?
- (૧૦) શિશુપાલવધના પ્રથમ સર્ગમાં કયા છંદનો પ્રયોગ થયો છે ? તેનું બંધારણ જણાવો ?
- (૧૧) શિશુપાલવધમાં કુલ કેટલા સર્ગો અને શ્લોકો આવેલા છે ?
- (૧૨) શિશુપાલવધ મહાકાવ્યના બીજા સર્ગનું નામ આપી તેમાં કોનો સંવાદ કોની વચ્ચે કરવામાં આવ્યો છે.
-